

Høring av verneplan for skog

Barlindknuten naturreservat, Kragerø kommune

Rik edelløvskog i blokkmark. Foto: Ulrika Jansson

**Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Oktober 2021**

Innhold	side
1. B a k g r u n n 3
2. Om verneplanarbe i d e t o g f r i v i l l i g v e r b
3. Hjemmels g r u n n l a g	3
4. S a k s g a n g	4
5. Verneplanens o m f a n g	7
6. Faktaark.....	8
7. Forslag t i l v e r n e f o r s k r i f t	11.....

Vernekart er lagt ved høringen som eget vedlegg.

1. Bakgrunn

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark sender med dette på høring forslag til vern av Barlindknuten naturreservat i Kragerø kommune.

Bakgrunnen for forslaget er et tilbud fra to grunneiere i området om frivillig vern av skog. Tilbudet kom inn 10. mai 2019 gjennom AT Skog. Det er gjort registreringer av naturverdiene i området i 2019, som dokumenterer verdier som kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven.

2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern

Meld. St. 14 (2015 – 2016) *Natur for livet* legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder økt frivillig skogvern. Under behandlingen av meldingen ba Stortinget regjeringen sette mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 % av skogarealet i landet. Naturfaglige evalueringer som ligger til grunn for prioriteringene i skogvernarbeidet er «*Evaluering av skogvernet i Norge*», NINA rapport 54/2002 og «*Naturfaglig evaluering av norske verneområder*», NINA rapport 535/2010.

Ved frivillig skogvern gir grunneierne Statsforvalteren tilbud om vern av aktuelle områder. Det blir foretatt naturfaglige registreringer og utarbeidet skogtakster for de områdene der det er behov for det. På grunnlag av tilbud og de naturfaglige registreringene utarbeider Statsforvalteren forslag til avgrensning av verneområdet. På grunnlag av tilbud og mal for verneforskrift for naturreservater utarbeider Statsforvalteren forslag til verneforskrift som blir oversendt grunneierne for kommentarer. Miljødirektoratet oppnevner en skogsakkyndig som får i mandat å forhandle med grunneierne eller grunneierens representant. Ved enighet blir det utarbeidet avtale der erstatningssum, forslag til verneforskrift og avgrensning av verneområdet blir avklart.

Det vanlige er at når staten og grunneier er enige om disse punktene vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven. Etter avtale med grunneier kan melding og høring av verneforslag likevel gjennomføres før avtale er signert. Fra avtaletidspunkt og fram til vernevedtak gjelder en vederlagsordning. Utbetaling av erstatningsbeløp skjer når vernevedtak er fattet.

3. Hjemmelsgrunnlag

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av lov 16. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) jf. §§ 33 – 51. I naturmangfoldloven er det gitt hjemmel for oppretting av ulike vernekategorier. Vernekategorien naturreservat, som er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven, jf. § 37, vil bli brukt for denne verneplanen for skog på privat grunn.

Vedtak om opprettelse av naturreservat blir gjort av Kongen i statsråd etter § 37 i naturmangfold-loven, som lyder slik:

” *S o m n a t u r r e s e r v a t k a n v e r n e s o m r å d e r s o m*

a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,

b) representerer en bestemt type natur,

c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,

d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller

e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenoppsettstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettningstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets s k j ø t s e l . ”

4. Saksgang

Formell start på verneplanarbeidet for Barlindknuten naturreservat ble meldt 2. november 2020, og frist for innspill var 11. desember 2020. Det kom inn følgende merknader.

Bane NOR (brev av 06.11.2020) uttaler at planområdet ikke rører ved jernbanen sine interesser, og de har derfor ingen merknader til planarbeidet.

Språkrådet (brev av 06.11.2020) uttaler følgende:
«Ingen merknader. Namnet er dekkende for området, og Barlindknuten er einaste godkjente skrivemåte for naturnamnet i SSR»

Landbruksdirektoratet (brev av 09.11.2020) uttaler følgende:
«Som høringsinstans for forslag til opprettelse av nye naturreservat, ønsker vi å gi noen generelle innspill til verneprosessen.

Grundige områdebeskrivelser

Av høringsdokumentene må det tydelig fremkomme om og i tilfelle hvordan det aktuelle området nyttes i landbrukssammenheng. Dersom det er landbrukshensyn i området som ikke ivaretas i utkast til forskrift, ber vi om at det begrunnes i høringsdokumentene. Typiske landbruksinteresser kan være (listen er ikke uttømmende):

- o Skogsbilvei som er nødvendig for skogbruk på bakenforliggende arealer*
- o Traktorvei i forbindelse med jordbruk*
- o Støl/seterområde*
- o Beite*
- o Reindrif*

Utforming av verneforskrift

Dersom det går veier/ferdselsårer gjennom verneområdet, må Fylkesmannen vurdere om det kan gis bestemmelser om merking, rydding og vedlikehold av disse. Det bør legges til rette for drift og vedlikehold av eventuelle støl-/seterområder og åpnes for andre tekniske tiltak som bidrar til en landbruksmessig utnyttelse av området. Dersom slike tiltak ikke er ønskelig innenfor verneområdet, må det gis en faglig begrunnelse for dette i høringsdokumentene.

Beitebruk vil være aktuelt i mange området som foreslås vernet som naturreservat. Det bør derfor vurderes om forskriften kan åpne for dette. Hvis ikke, må det redegjøres for hvorfor i høringsdokumentene. Dersom det åpnes for beiting i området bør det også utarbeides bestemmelser for utsetting av saltsteiner og oppføring /vedlikehold av gjerder og sanketrøer.

For alle tiltakene over må det vurderes om det kan gis bestemmelser om motorferdsel i forbindelse med tiltakene. Det bør gis generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i forbindelse med uttransportering av syke og skadde bufe.

Vi forutsetter at Fylkesmannens landbruks- og reindriftsansvarlig kompetanse involveres i utforming av forskrift og verneplan. Det vil også være nyttig å involvere den lokale landbruksforvaltningen i arbeidet.»

Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE) (brev av 02.12.2020) uttaler at de er positive til at områdekonsesjonær Skagerak energi AS samt Statkraft SF er på høringslista, og forutsetter at nettanleggene uttaler seg om hvorvidt vern er i konflikt med eksisterende og framtidige planer for nettanlegg. Videre uttaler de følgende:

«NVE har sett gjennom meldingen for de foreslåtte verneområdene med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m. Det er ingen konflikter knyttet til vern av områdene Verpeelva, Bjerke og Barlindknuten.»

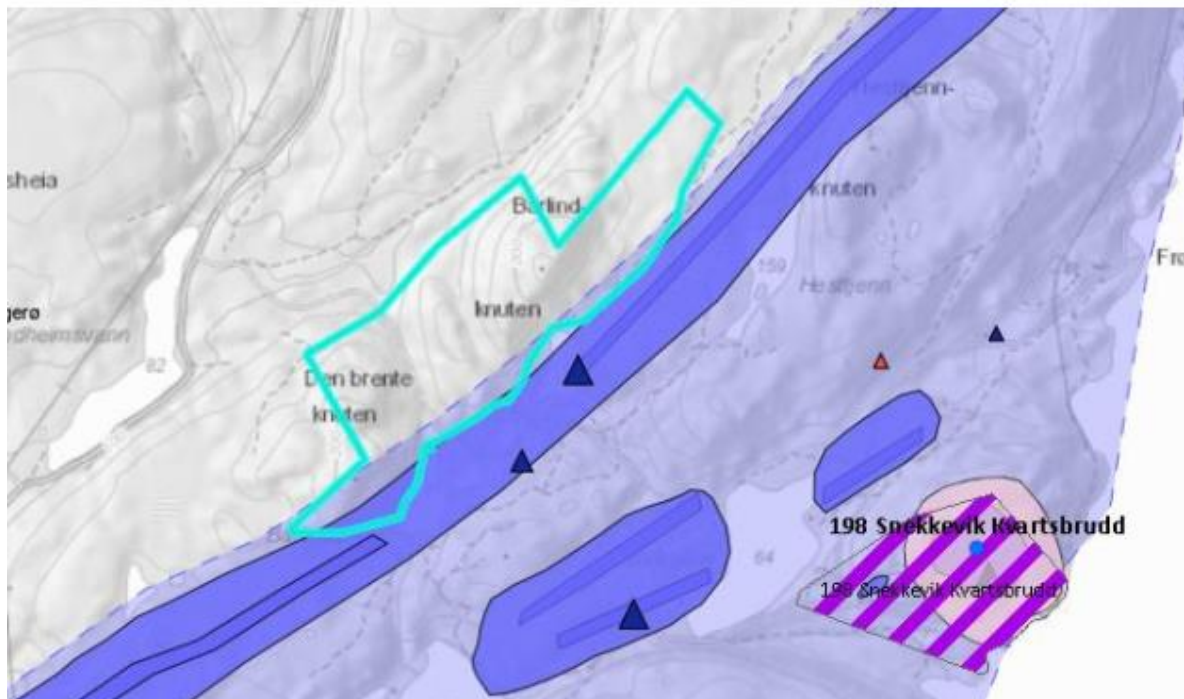
Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) (brev av 10.12.2020) uttaler følgende:

«Det foreslåtte verneområdet ligger innenfor provins og prospekt for kvartsitt; Barlindtjenn^{3,4}. Provinsen strekker seg sør for «Den brente knuten» og nordøst langs kanten på verneområde, som vist i beskrivelsen av provinsen; «Disse områdene representerer mulige fremtidige uttaksområder for kvartsitt av Litangen/Snekkevik-kvalitet. Areal-avgrensningene er satt på bakgrunn av lokaliserte soner med kvartsitt av bra kjemisk kvalitet.»

Prospektet representerer et polygon som omkranser et objekt som har dokumentert potensial for funn. Dette er knyttet til prosessen med å dokumentere drivverdige forekomster. Under en kilometer sør-øst for det foreslåtte verneområdet ligger Snekkevik kvartsbrudd, som driver ut råstoff fra provinsen som omfatter det berørte prospektet.

Eventuell fremtidig driftsform for uttak av råstoff, eller drivverdighet innenfor planområdet, er ikke er klart på dette tidspunktet. Det er derfor enda usikkerhet mht. arealbehov tilknyttet råstoffutvinning, området må derfor undersøkes nærmere før området med utnyttbare ressurser kan defineres.

DMF råder derfor til at de delene av det foreslåtte verneområdet som ligger i tilknytning til registrerte prospekt og provins utredes nærmere med tanke på konsekvenser for mulig tilgang på egnede mineralske ressurser. Der det finnes mineralske ressurser som kan være aktuelle å utnytte i framtida, bør disse unnlates fra vern.»

Blått viser provins for kvartsitt. Mørk blå viser prospekt for forekomstområde. Det foreslåtte verneområdet vises som cyan.

STATSFORVALTERENS KOMMENTARER TIL DE INNKOMNE MERKNADENE

Når det gjelder uttalelsen fra Landbruksdirektoratet, så vil vi bemerke at området som foreslås vernet ikke har støl/seterområder, men skulle det være aktuelt med beitedyr her er det tatt høyde for det i verneforskriften.

Når det gjelder uttalelsen fra DMF har Statsforvalteren merket seg at det er dokumentert potensiale for funn av kvartsitt innenfor verneforslaget. DMF fremhever at det ikke på nåværende tidspunkt er klart om det vil bli fremtidig drift knyttet til dette området. Basert på at området må undersøkes mer grundig med tanke på kvartsittforekomsten, velger Statsforvalteren å høre på det opprinnelige tilbudsarealet.

Videre saksbehandling

Verneforslaget med områdebeskrivelser, kart over verneområdet og forslag til verneforskrift sendes på en felles sentral og lokal høring med frist **10. desember 2021**. Formålet med høringa er å få fram opplysninger om interesser som kan bli berørt av den planlagte fredningen.

Etter høring vil Statsforvalteren oppsummere høringa, kommentere eventuelle uttalelser og utarbeide en tilrådning om vern til Miljødirektoratet. Direktoratet vil deretter lage innstilling til Klima- og miljødepartementet (KLD) og vedtak om fredning blir gjort ved kgl. res. av Kongen i statsråd.

5. Verneplanens omfang

Navn	Kommune	Tall på grunneiere	Totalareal	Verneverdi
Barlindknuten naturreservat	Kragerø	2	426 daa	(***) nasjonal

Barlind (VU) innenfor verneforslaget. Foto: Ulrika Jansson

6. Faktaark

LOKALITET:	Barlindknuten
KOMMUNE:	Kragerø
FYLKE:	Vestfold og Telemark
VERNEKATEGORI:	Naturreservat
AREAL:	426 daa
HØYDE OVER HAVET:	110-222 m. o. h.
EIENDOM:	Gnr./bnr.: 62/3, 72/1

Statsforvalteren har innhentet opplysninger fra to ulike undersøkelser av det foreslåtte verneområdet. Deler av området ble naturtypekartlagt i 2000, mens det ble gjennomført naturfaglige registreringer av det resterende området i 2019.

OMRÅDEBESKRIVELSE

Det undersøkte området består av mesteparten av Barlindknuten, Mellomknuten og Den brente knuten, i tillegg til småkupert terreng nordøst for Barlindknuten. Området utgjør et lavereliggende, topografisk variert areal med hovedsakelige verne kvaliteter i de sørøstvendte skrentene ned mot Barlindtjennene og Barlinddalen. Berggrunnen i området er rik, og består av amfibolitt, og i hovedsak mangler det løsmasser, eller det består av et tynt usammenhengende lag av morenemateriale. Barlindknuten ligger i boreonemoral vegetasjonssone i klart oseanisk seksjon.

VEGETASJON, SKOGSTRUKTUR OG PÅVIRKNING

I dette avsnittet omtales blant annet «rødlista» naturtyper. Det er naturtyper som er gitt status etter hvor stor risiko det er for av de går tapt fra norsk natur. Status er hentet fra Norsk rødliste for naturtyper 2018, fra Artsdatabanken. EN = sterkt truet, VU = sårbar, og NT = nær truet, der «sårbar» er mer sjelden enn «nær truet».

Boniteten varierer sterkt i området, fra skrinne topp-partier med uproduktiv og lavproduktiv skog, til lisider med middels og høy produktivitet. Vegetasjonen er variert, med spredning først og fremst innenfor rike vegetasjonstyper. Vegetasjonen og topografiske forhold gir grunnlag for et rikt innslag av karplanter, moser og markboende sopp. Øverst på Den brente knuten, Mellomknuten og Barlindknuten dominerer vegetasjonstyper som lyngskog og svak lyng-lågurtskog. På litt friskere mark inngår svak-bærlyng-lågurt og lyng-lågurt, mens det i større søkk og i mer rasmarkspreget skog er ren lågurtskog, men innslag av kalklågurtskog. Mellom Barlindknuten og Mellomknuten inngår et mindre areal med myr. Omtrent en tredel av verneforslaget er avgrenset som den rødlistede typen frisk rik edelløvskog (NT).

Det er stor spredning i treslag i området, med furu på toppene og edelløv, boreal løv, barlind og noe gran i de mer produktive delene, Mesteparten av arealet dekkes av eldre skog, inkludert mange gamle trær og død ved, men det er trolig at skogen er plukkhogd lenger tilbake. Det forekommer grovstammete ospetrær, og også en god del grove ospelæger. Hele lia har mye granlæger, men lite stående gran. Det er nesten ikke registrert læger av lind, ask og eik, men noe høystammete grove linder er i ferd med å gå overende. Eika i området er anslagsvis opp til 80-100 år gammel. Det forekommer flere hule løvtrær i området, blant annet hul eik.

Barlindtrærne er småvokste, gjerne 3-5 meter høye ofte flerstammete og med stammediameter 15-20 centimeter, enkelte grøvre. Barlindindividene er åpenbart gamle, og på flere var det

tydelig at det hadde skutt nye stammer fra en gammel, råttne stammebasis. Det ble ikke registrert noen småplanter av barlind og det er tydeligvis stort sett ingen foryngelse av barlind her. Edelløvskogen, og særlig de lindedominerte bestandene har et preg av å være gamle restbestander (relikter).

Lokalitet Barlindknuten anses som et godt arrondert område med stor grad av urørthet de siste tiårene. Skogen i storparten av området er vurdert som lite påvirket av hogst i de siste 50-100 årene. Det går en vei gjennom området som er anlagt etter 2013.

VERNEINTERESSER

I dette avsnittet er blant annet såkalt «rødlista» arter omtalt. Det er arter som er sjeldne og som er gitt ulik status etter hvor stor fare det er for utrydding. Status er hentet fra Norsk Rødliste 2015, fra Artsdatabanken. EN = sterkt truet, VU = sårbar, og NT = nær truet, der «sårbar» er mer sjelden enn «nær truet».

Det er rikelige forekomster av de tre rødlistede treslagene barlind *Taxus baccata* (VU), ask *Fraxinus excelsior* (VU) og alm *Ulmus glabra* (VU) i de edelløvdominerte, sørøstvendte liene. Det er funnet sjeldne og rødlistede markboende sopp, blant annet av piggsvinrøysopp *Lycoperdon echinatum* (EN). De dødved-rike liene gir også godt grunnlag for vedboende sopp. Det er registrert svartsonekjuka *Phellinus nigrolimitatus* (NT) på gran. Flere eldre eiketrær, asketrær og ospetrær har velutviklet epifyttisk lav- og moseflora med store flak av lungenever, og funn av kystnever og stiftfiltlav. Rikelig med død ved, og hule løvtrær gjør at området også kan være viktig for mange insekter.

FORMÅL

Formålet med naturreservatet er å ta vare på et område som har særlig verdi for biologisk mangfold på grunn av forekomst av naturtypen frisk rik edelløvskog, lavlandsskog og høybonitetsskog, samt arealer med gammel skog.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av forekomst av sjeldne og truede arter av sopp og lav.

ANDRE INTERESSER

Det går en sti nordfra inn mot Mellomknuten. Denne vises i vernekartet. Det går også en sti som berører østre deler av verneforslaget. Dette vises også i vernekartet.

TEKNISKE INNGREP

Det går en helårs skogsbilvei gjennom Merrfudalen. Veien vises i vernekartet og vedlikehold er innarbeidet i forskriften.

PLANSTATUS

Området er avsatt til LNFR-område.

MERKNADER

Ingen merknader.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER

Tabellen under viser tall for skogdata i verneforslaget, splittet opp på den enkelte eiendom.

Navn	Gnr/bnr	Total-areal	Produktivt areal i daa				Annet areal i daa				Tilvekst	Volum
			daa	H	M	L	Sum	Myr	Veg/kraftgate o.l.	Vann		
Barlindknuten naturreservat	62/3	187	6	72	70	149		3			0,24	1444
	72/1	240	71	37	67	175		1		5	0,28	1231

Skogdataene er levert av AT Skog.

LITTERATUR

Jansson, U. 2020. Naturverdier for lokalitet Barlindknuten, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2019. NaRIN faktaark. BioFokus.

Berglendt mark med furudominans på toppen av Den brente knuten. Foto: Ulrika Jansson

7. Forslag til verneforskrift

Kommentarer til forskriftene

Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt

Definisjon på større arrangement er om lag 30 deltakere. Er det flere deltakere må det søkes om dispensasjon, og da kan forvaltningsmyndigheten vurdere dette i henhold til § 7 pkt. f.

Vedlikehold av eksisterende stier og veier

Jf. § 4 e. Vedlikehold som rydding av kvist og fjerning av greiner og nedfall i stier og veier kan gjøres uten søknad. Vindfall som måtte bli liggende over stier kan kappes og legges til side, normalt vil dette bli gjort av grunneier eller oppsyn.

Eksisterende veier som berører verneareal kan vedlikeholdes ut fra den tilstanden veien hadde ved vernetidspunktet. Jf. § 4 f.

Merking og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveger.

Dersom det viser seg å være stier en ikke har kjent til ved vernet, som ønskes ryddet, kan det etter søknad gis dispensasjon etter § 7 a til rydding og vedlikehold.

Motorferdsel

Motorferdsel er forbudt etter § 5 a. Det er noen generelle unntak i § 6 og det kan gis dispensasjon etter søknad etter bestemmelsene i § 7. Tillatelser kan gis for flere år, vanligvis opp til fem år. I tillegg gjelder lov om motorferdsel i utmark, det vil si at kommunen og grunneier må gi tillatelse til motorferdsel på vanlig måte.

Bruk av sykkel, hest og ridning

Friluftsløven åpner for sykling, ridning og annen bruk av hest på veier og stier i utmark. I høringsforslaget vil vi følge friluftsløvens bestemmelser. Jf. bestemmelsen i § 5 b.

Forskrift om vern av Barlindknuten naturreservat i Kragerø kommune i Vestfold og Telemark fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon ... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å ta vare på et område som har særlig verdi for biologisk mangfold på grunn av forekomst av naturtypen frisk rik edelløvskog, lavlandsskog og høybonitetsskog, samt arealer med gammel skog.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av forekomst av sjeldne og truede arter av sopp og lav.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr: Kragerø kommune: 62/3, 72/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på...dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Kragerø kommune, hos Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning og bruk av grill er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.

- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Beiting.
- e. Vedlikehold og merking av eksisterende stier vist på vernekartet.
- f. Vedlikehold av skogsbilvei inntegnet på vernekartet i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- g. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.
- h. Utsetting av saltsteiner.
- i. Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b. Utenom eksisterende skogsbilvei og stier er sykling, bruk av hest og kjerre og ridning forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 andre ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- b. Istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Tiltak i forbindelse med forvaltning av fisk og vilt.
- d. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd b.
- e. Høgst av etablerte plantefelt.
- f. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- g. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- h. Øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd.
- i. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 f og h og § 7 b, c, e og g.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Lungenever på eik i rik edelløvskog. Foto: Ulrika Jansson